

За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ, МІСЦЕВКОМУ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ
ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА.

Видається з 1933 р. Виходить щотижня, № 34 (1448), 13 Листопада 1981 року. Ціна 2 коп.

Вони йдуть попереду

РЕКТОРАТ, ПАРТИЙНИЙ КОМІТЕТ, МІСЦЕВКОМ ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРУ ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ПІДВЕЛИ ПІДСУМКИ СОЦІАЛІСТИЧНОГО ЗМАГАННЯ СЕРЕД ФАКУЛЬТЕТІВ, ЗАГАЛЬНОУНІВЕРСИТЕТСЬКИХ КАФЕДР І НАУКОВИХ ЗАКЛАДІВ І ПОСТАНОВИЛИ:

ПРИСУДИТИ І МІСЦЕ:

ФІЗИЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТУ серед природничо-наукових факультетів і присвоїти звання «Переможець соціалістичного змагання 1981 року». Колектив факультету нагородити перехідним Прапором і Почесною грамотою.

ЮРИДИЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТУ серед гуманітарних факультетів і присвоїти звання «Переможець соціалістичного змагання 1981 року». Колектив факультету нагородити перехідним Прапором і Почесною грамотою.

КАФЕДРІ ІСТОРІЇ КПРС серед загальноуніверситетських кафедр. Колектив кафедри нагородити перехідним Вимпелом і Почесною грамотою.

ОНДЛ-2 серед наукових закладів університету. Колектив лабораторії нагородити перехідним Вимпелом і Почесною грамотою.

ПРИСУДИТИ ІІ МІСЦЕ:

МЕХАНІКО-МАТЕМАТИЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТУ серед природничо-наукових факультетів. Колектив нагородити Вимпелом і Почесною грамотою.

ІСТОРИЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТУ серед гуманітарних факультетів. Нагородити колектив Вимпелом і Почесною грамотою.

КАФЕДРУ ПОЛІТЕКОНОМІЇ серед загальноуніверситетських кафедр. Колектив нагородити Почесною грамотою.

ПНДЛ-4 серед наукових закладів університету. Колектив нагородити Почесною грамотою.

ПРИСУДИТИ ІІІ МІСЦЕ:

ХІМІЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТУ серед природничо-наукових факультетів. Колектив факультету нагородити Почесною грамотою.

ФІЛОЛОГІЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТУ серед гуманітарних факультетів. Колектив факультету нагородити Почесною грамотою.

КАФЕДРУ НАУКОВОГО КОМУНІЗМУ серед загальноуніверситетських кафедр. Колектив кафедри нагородити Почесною грамотою.

ПНДЛ-5 серед наукових закладів університету. Колектив лабораторії нагородити Почесною грамотою.

ВСЕБІЧНО ПОКРАЩУВАТИ РОБОТУ З КАДРАМИ

ЗІ ЗБОРІВ ПАРТИЙНОГО АКТИВУ

Відбулись збори партійного активу університету, на яких обговорювалось питання про поліпшення підбору, розстановки та виховання керуючих і науково-педагогічних кадрів і завдання партійної організації університету. З доповіддю на зборах партійного активу виступив — секретар парткому університету доцент Л. Х. КАЛУС-ТЬЯН.

Виконання намечених XXVI з'їздом КПРС планів комуністичного будівництва, — говорить доповідач, — безпосередньо залежить від підвищення рівня організаторської та політичної роботи партійних організацій факультетів, всіх підрозділів вузу, парткому і перш за все поліпшення роботи з кадрами.

Велику увагу вузам, їх кадрам приділяють ЦК КПРС і ЦК Компартії України. Це являється свідченням турботи нашої партії про покращення вищої освіти в країні, про неухильне вдосконалення підбору, розстановки і виховання кадрів.

Сьогодні, в умовах швидкого розвитку науково-технічної революції, до кадрів пред'являються особливо великі вимоги. Питання комуністичного виховання трудівників, формування нової людини повинні бути в центрі уваги наших науково-педагогічних кадрів. Як підкреслювалося нещодавно на Всесоюзній нараді завідуючих кафедрами суспільних наук, в виховній роботі зі студентством необхідно враховувати серйозні загострення ідеоло-

гічної боротьби на міжнародній арені, необхідно настійливо формувати стійкість у студентів до будь-яких проявів ворожої ідеології, виховувати нашу молодь в дусі патріотизму, пролетарської інтернаціоналізму.

За три минулих роки партком, ректорат, колективи факультетів вели певну роботу по підготовці і вихованню кадрів. Партком систематично обговорював і приймав ряд рішень, що стосуються питань кадрів, слідував за ходом виконання цих рішень. Так, наприклад, були розглянуті питання про підготовку, розстановку та виховання кадрів на хімічному, біологічному і фізіологічному факультетах, в проблемних лабораторіях №1 і №3, в АГЧ, про стан і підготовку кадрів через аспірантуру на кафедрах філософії та політичної економії та інші. Рішення з цих питань були спрямовані на те, щоб створити в університеті ділову обстановку, викликати бажання трудитись ще краще і організованіше. Це принесло свої результати. Все більшого значення набувають методи переконання, колективно-го керівництва. Проте в цьо-

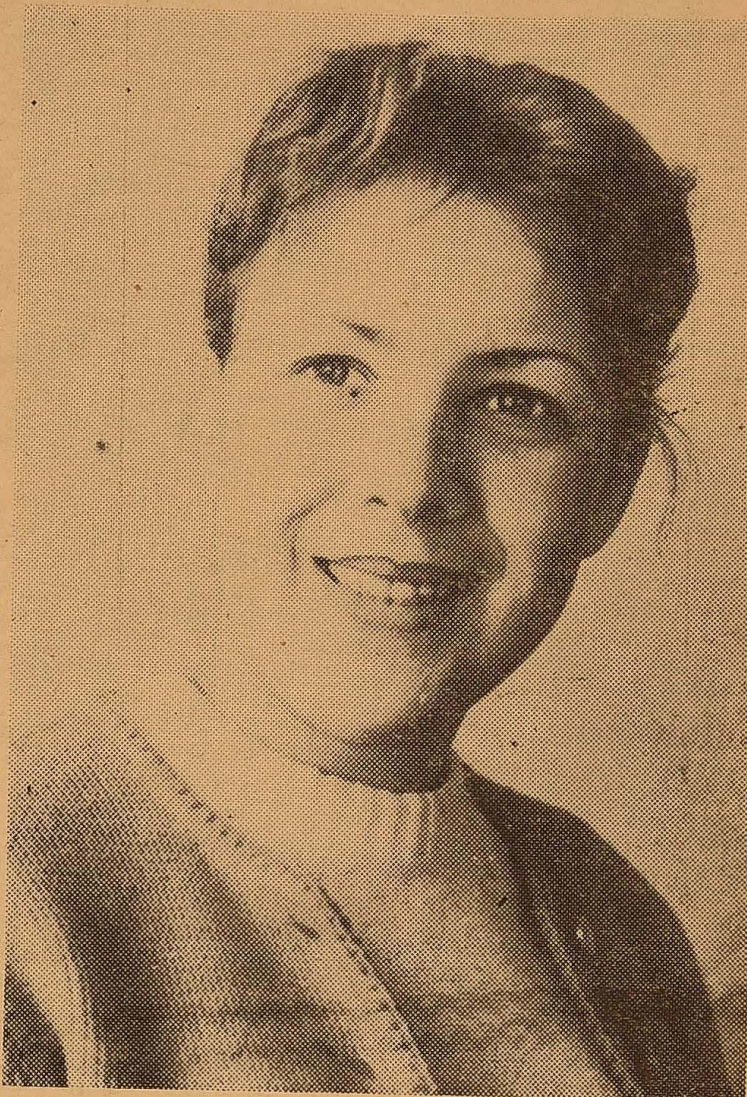
му важливому питанні у нас мають місце і серйозні недоліки.

Тон в навчанні і вихованні, — говорить далі доповідач, — повинен задавати професорсько-викладацький склад, а в першу чергу — завідуючі кафедрами. Необхідно посилити роль кафедр як головної ланки учбового процесу і виховної роботи. Саме на кафедрах вирішуються питання ідейної та наукової спрямованості викладання. А це пов'язано з рівнем партійного впливу всіх ланок учбового процесу. У нас 62 кафедри очолюють комуністи. Це більше ніж в 1978 році.

Посилився партійний про шарок на кафедрах хімічного, фізичного, філологічного факультетів, мехмату, РГФ. Ми приймаємо заходи по посиленню партійного шароку професорсько-викладацького складу, аспірантів, за рахунок студентів, яких приймаємо в партію, а потім залишаємо на роботі або для навчання в аспірантурі. Ми й надалі повинні спрямовувати заходи на зміцнення кафедр комуністами і виховувати їх в дусі високої партійної принципності. Інша важлива проблема — правильне сполучення молодих і досвідчених викладачів. Ще значно високий середній вік професорсько-викладацького складу на ряді кафедр філфаку.

(Закінчення на 2-й стор.).

СЬОГОДНІ ВІДКРИВАЄТЬСЯ
XXIX ЗВІТНО-ВИБОРЧА
КОМСОМОЛЬСЬКА
КОНФЕРЕНЦІЯ ОДУ.
ПАЛКИЙ ПРИВІТ ДЕЛЕГАТАМ
УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ КОМСОМОЛІЇ!

Ірина Мединська добре знайома студентам четвертого курсу філологічного факультета російського відділення. Вона відмінник навчання, член комітету комсомолу факультету, голова науково-студентського товариства філологів. Товариші обрали її делегатом XXIX звітної-виборчої комсомольської конференції ОДУ.

На знімку: Ірина МЕДИНСЬКА.

Фото М. Рижак.

«СПОГАДИ» Л. І. БРЕЖНЕВА

Листопадовий номер журналу «Новий мир» відкривається «Спогадами» Леоніда Ілліча Брежнева. З винятковим інтересом були зустрінуті читачами в усьому світі книги «Мала земля», «Відродження» і «Цілина». Нові сторінки спогадів немовби передують їм — Леонід Ілліч розповідає про робочих людей, з якими він зустрічався у свої перші трудові роки. Розповідь про минуле в розділі «Життя за заводським гудком» органічно переплітається з роздумом про високе історичне покликання робітничого класу, його революцій-

ний подвиг під керівництвом ленінської партії.

«Спогади» багаті подіями, широкою є географія розповіді — роки колективізації в курському селі, в Білорусії і на Уралі, студентська пора і служба в танкових військах під Чигого, початок відповідальної партійної діяльності у Дніпродзержинську. «Спогади» Л. І. Брежнева не зміню співвідносяться з проблемами сучасності, з майбутнім, долею Батьківщини.

Одинадцятий номер «Нового мира», який вийшов напередодні свята Жовтня, розсилається передплатникам.

(ТАРС)

ПРОФСПІЛКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ ОДУ

10 листопада відбулася II звітно-виборча профспілкова конференція професорсько-викладацького складу і співробітників університету.

Звіт про конференцію буде опубліковано в наступному номері газети «За наукові кадри».

ВСЕБІЧНО ПОКРАЩУВАТИ РОБОТУ З КАДРАМИ

(Закінчення.
Початок на 1-й стор.)

біофаку, хімфаку. Звичайно, варто керуватися принципами правильного сполучення досвідчених, висококваліфікованих кадрів з молодими викладачами та науковими працівниками, що ростуть. Але важливим завданням, як відзначалося на XXVI з'їзді КПРС, було і залишається створення надійного резерву кадрів, підготовка гідної зміни.

Важливий бік роботи з кадрами — підвищення їх наукової та професійної кваліфікації. За 3,5 роки питома вага кандидатів наук, доцентів підвищилась. Взяті зобов'язання по підготовці кандидатів наук в X п'ятиріччі з честю перевиконані: замість 130 запланованих захистились 151. В нинішній XI п'ятиріччі взято хороший старт по підготовці кандидатів наук: при зобов'язанні на 1981 рік — 30 осіб, вже стільки ж захистилось. Але свої взяті зобов'язання на 1981 рік по захисту кандидатських дисертацій погано виконують фізичний факультет, геолого-географічний, біологічний факультети. Декани факультетів та секретарі партійних організацій повинні проявляти більше вимогливості і відповідальності в цьому питанні.

Сьогодні, не дивлячись на зрушення в цій роботі, нас не може задовольняти якийсь склад викладачів на кафедрах теоретичної механіки, алгебри, вищої математики, зоології, хребетних, психології, криміналістики, кафедр факультету РГФ, фізичної географії. Нас тривожить становище на хімфаці з підготовкою докторів наук. Завідуючим кафедрами факультету треба вирішувати наполегливіше питання підготовки кадрів вищої кваліфікації. Не можна послаблювати контроль і вимогливість до старших наукових працівників, які були в двохрічній докторантурі і не подали дисертації до захисту.

Ректорату, парткому, факультетам треба покращити роботу по підготовці кадрів вищої кваліфікації. Питання наукових кадрів повинні бути повсякденно в полі нашого зору.

Важливим питанням являється ідея озброєності кадрів. На зміст і спрямованість занять глибокий вплив справила Постанова ЦК КПРС «Про дальше поліп-

шення ідеологічної, політико-виховної роботи». Партійний комітет і партійні організації факультетів та закладів стали більше уваги приділяти роботі методологічних і теоретичних семінарів, посилено контроль за підвищенням марксистсько-ленінської підготовки кадрів з боку парткому і партбюро факультетів.

Заслужує уваги досвід роботи методологічних і теоретичних семінарів філологічного факультету (керівники т. т. В'язовський, Карпенко), історичного (керівник т. Раковський), мехмату (Личковський), фізфаку (Адамян, Білоус, Преснов), АГЧ (Штернштейн), геолого-географічного (Швебе), юридичного (Сурилов) та інші.

Разом з тим в роботі мережі партійної освіти наявні ще деякі недоліки. Є випадки пропусків занять без поважних причин, пасивність деяких слухачів, особливо наукових співробітників, що працюють по гостемат (на хімфаці, РГФ, в астрономічній обсерваторії).

Ідеяне загартовування майбутніх спеціалістів являється одним із головних завдань колективу. Провідне місце у вирішенні цього завдання належить кафедрам суспільних наук. Вони ведуть певну роботу по поліпшенню ідеяно-теоретичного рівня викладання.

На п'яти кафедрах суспільних наук університету працює 92 чоловік, із них 7 докторів наук і 60 кандидатів наук, доцентів. Склад кафедр достатньо укомплектований перспективними працівниками.

Завідуючі кафедр зобов'язані серйозно вчити молодих викладачів, підвищувати їх педагогічну майстерність, краще організовувати контроль за їх роботою.

Серед кадрових питань важливе місце належить підготовці кадрів через аспірантуру. У нас навчаються 259 чоловік, на стаціонарі — 114, заочно — 145. Є зрушення і в роботі по підготовці кадрів через аспірантуру, але вони нас не можуть задовольнити, тому що ефективність аспірантури поки що низька. Невисока ефективність пояснюється недоліками відбору, безвідповідальністю самих аспірантів, недобросовісним відношенням наукових керівників, а також слабким контролем наукової

частини, партбюро факультетів і рад за цією важливою ділянкою нашої діяльності.

Необхідно краще планувати керівництво аспірантами кафедр. Науковій частині варто краще використовувати цілеву аспірантуру в Москві, Ленінграді, Києві та інших містах. Є серйозні претензії в цьому питанні до керівників мехмату і фізичного факультету.

Великим недоліком є плинність кадрів з НДЧ. Особливо багато звільнилось виконавців тем на хімфаці, фізичному і геолого-географічному факультетах. А це відбивається на результатах роботи. Доповідач наводить приклади порушення трудової дисципліни і правопорядку виконавцям госдоговірних робіт. Серйозні претензії слід пред'явити колективам лабораторій. Довгий час була нездорова обстановка в проблемній лабораторії № 2 (кер. т. Макордей), конфліктні ситуації виникали на кафедрі психології (Козіна), кафедрі механіки (Асланов). Винні в цьому керівники. Звичайно, було б помилкою стверджувати, що можна повністю виключити із діяльності керівника труднощі, конфліктні ситуації. В живій справі вони неминучі. Головне — професійно грамотно долати їх, не втрачаючи при цьому поваги до людей, не підриваючи свого авторитету.

Хочу звернути увагу на питання персональної відповідальності, — говорить далі доповідач. — Кожен повинен відповідати за свою ділянку, за доручену йому справу, але життя диктує необхідність подумати про підвищення колективної відповідальності. На жаль, часто буває так: працюють люди поряд, вирішують одне завдання, а коли доводиться відповідати, одні несуть відповідальність в повній мірі, інші залишаються в тіні. Практика показує, що недисциплінованість, безвідповідальність, безпринципність перш за все проявляються там, де первинні партійні організації поблажливі до недоліків, де приглушена критика і самокритика при вихованні ідеяно загартованої зміни (приклад: геологи, фізики — гуртожитки, «Круглий стіл»).

В справі виховання кадрів велике значення має вдосконалення стилю і методів роботи, виховання діловитості, підвищеної вимогливості і чуття відповідальності. Ми

про це не стали б говорити, якби в наших підрозділах складного університетського колективу не були елементи формалізму в роботі учбовій, науковій частині, громадських організацій, на факультетах, в АГЧ. У нас є ще серйозні недоліки у виконавській дисципліні.

Важливою умовою успішного вирішення всіх завдань, що стоять перед університетом, являється підвищення рівня роботи керівної ланки, вдосконалення стилю її діяльності. Треба більше працювати з людьми, діяти чітко і продумано в усіх справах. Від стилю роботи багато в чому залежить діяльність служб, відділів, робота підлеглих. Необхідно повністю ліквідувати елементи бюрократизму, грубоців, черствого відношення до людей.

Цілеспрямована робота по підборі і вихованню кадрів в сполученні з контролем і перевіркою виконання повинні бути в діяльності парткому, ректорату, факультетів. Вдосконалюючи контроль і перевірку виконання, ми завжди маємо на увазі і право контролю за діяльністю адміністрації. Особливо це відноситься до учбового процесу і роботи АГЧ, але, на жаль, ми ще не добилися того, щоб факультетські бюро глибоко і принципово використовували право контролю.

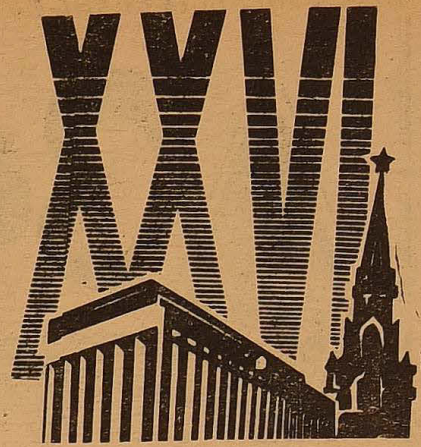
Кадрова робота партійних організацій, виховання у кожного працівника почуття високої особистої відповідальності за справу партії і народу — ключ до успішного здійснення історичних рішень XXVI з'їзду партії.

Потім почалось обговорення доповіді.

Завідуючий кафедрою наукового комунізму професор Д. М. Щербаков говорить про високе покликання суспільствознавців — озброювати молоде покоління будівників комунізму знанням революційної теорії, прищеплювати постійну потребу у вивченні творів основоположників нашого великого вчення, документів КПРС, праць товариша Л. І. Брежнєва, виховувати у майбутніх спеціалістів ідеяну переконливість, високі моральні і громадянські якості. Він поділився враженнями про Всесоюзну раду завідувачих кафедрами суспільних наук, котра недавно відбулась в Москві і учасником якої він був.

На трибуні декан факультету РГФ доцент В. Г. Таранець. Він розповів про підготовку, розстановку і виховання кадрів на факультеті, самокритично оцінив цю роботу. На факультеті ще низький процент викладачів з ученими званнями і ступенями. Але вже робиться все, щоб виправити цей недолік. Щороку колектив поповнюється молодими спеціалістами із числа випускників. Їх відбір проводиться за політичними і діловими якостями, посилюється робота з дисертантами, кращі із кращих вступають в лави КПРС. Партбюро, деканат і кафедри факультету приділяють все більше уваги роботі з кадрами.

Декан біологічного факультету професор В. М. Тоцький розповів присутнім про ту значну роботу, яку проводить партійна організація факультету по поліпшенню кафедр молодими кваліфікованими спеціалістами. За останні десять років викладацький склад обновився на одну третю. Знизився середній вік докторів, кандидатів наук і асистентів. Із числа кращих випускників факультету в штат викладачів зараховано 19 осіб, захищено 15 кандидатських і 2 докторських дисертації. Належна увага приділяється підготовці спеціалістів через цілеву аспірантуру. Ці зміни в кадровому складі дозволили покращити учбово-виховну роботу,

вести ряд нових сучасних спецкурсів, покращити науково-дослідницьку роботу. Виступаючий зупинився також на ряді недоліків, що мають місце в роботі з кадрами на факультеті.

В. о. зав. кафедрою нової та новітньої історії професор С. І. Аппатов зупинився на питаннях підготовки і виховання кадрів на історичному факультеті, на роботі методологічних семінарів, розповів про ту велику допомогу, яку надає у виховній роботі партбюро факультету. Виступаючий вносить пропозицію провести семінар з актуальних проблем комуністичного виховання, розширити аспірантуру при кафедрах суспільних наук.

В своєму виступі секретар партбюро хімічного факультету О. М. Чеботарьов поділився досвідом роботи по комплектуванню педагогічного складу кафедр за рахунок молодих кандидатів наук, враховуючи їх професійний і ідеяно-теоретичний рівень, розповів про науково-дослідницьку роботу, яку ведуть молоді вчені і студенти.

З великою увагою присутні вислухали виступ ректора університету професора В. В. Сердюка, котрий дав аналіз становища справ з науковими і викладацькими кадрами Одеського університету порівняно з іншими вузами та університетами України. Він детально зупинився на питаннях підготовки наукових кадрів через цілеву аспірантуру, говорив про необхідність посилення контролю з боку наукової частини ОДУ за якістю і строками робіт, про підвищення актуальності тем дисертацій, а також студентських наукових робіт, представлених на конкурс.

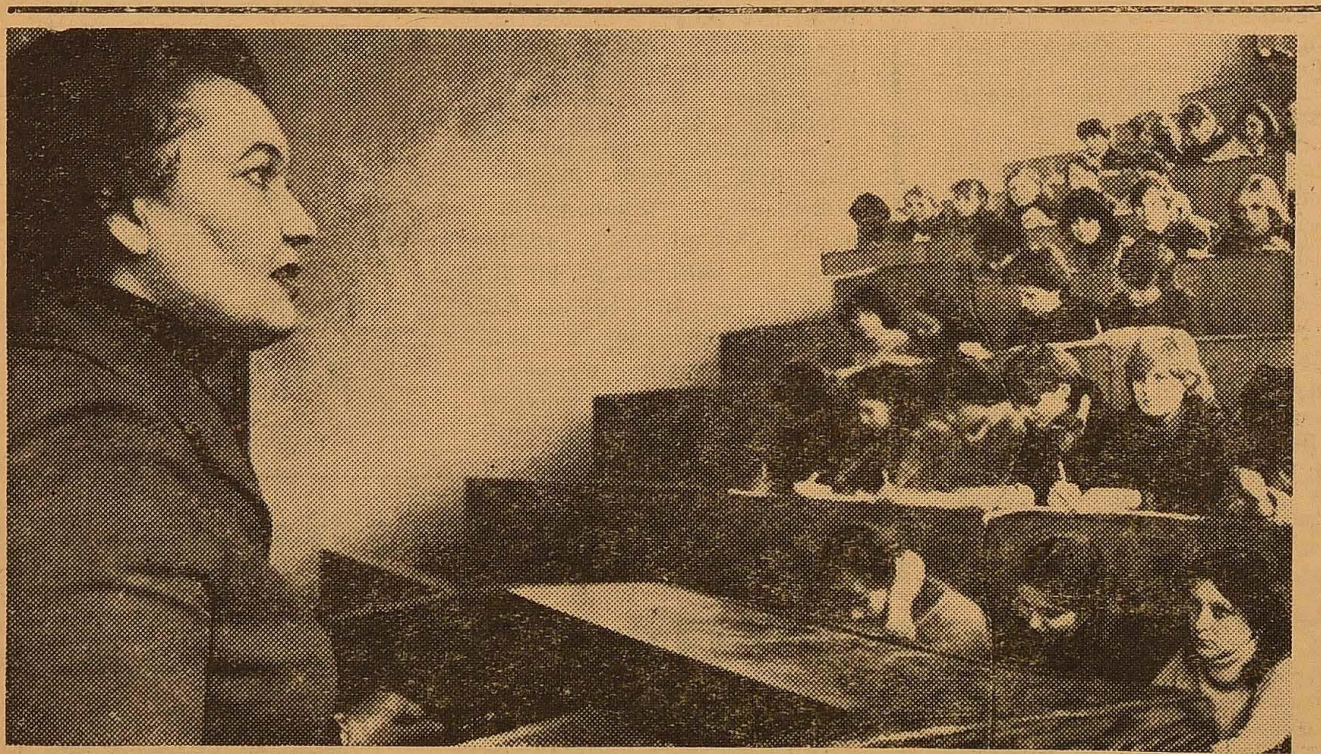
— Нам необхідно, — говорить далі В. В. Сердюк, — високо підняти почуття відповідальності всіх завідувачів кафедрами, на плечі яких лягла нелегка турбота про підготовку наукових кадрів, про підвищення їх ділової кваліфікації.

Ректор підкреслює необхідність правильного і чіткого розподілу функціональних обов'язків, говорить про професіоналізм, компетентність, які повинні бути властиві керівникам проблемних лабораторій, адмінгоспчастині, всім керівникам підрозділів ОДУ.

З рядом критичних зауважень і ділових пропозицій на зборах партійного активу виступили завідувач кафедри філософії гуманітарних факультетів професор І. М. Попова, секретар партбюро юридичного факультету доцент В. В. Тищенко, завідувач кафедри геометрії М. С. Синюков.

Збори партійного активу, що проходили в обстановці ділової критики і самокритики, ухвалили постанову, спрямовану на дальше поліпшення справи підбору, розстановки і виховання керівників і науково-педагогічних кадрів у відповідності з рішеннями XXVI з'їзду КПРС і завданням парторганізації університету.

На зборах партійного активу була заслухана інформація парткому університету про виконану роботу з липня 1981 року по сьогодні.

І курс філологічного факультету (російське відділення). НА ЗНІМКУ: доцент кафедри історії КПРС, кандидат історичних наук Олена Петрівна МУРАТЧАЄВА читає лекцію на тему: «Подальший розвиток В. І. Леніним теорії та програми партії з національного питання».

Фото М. РИЖАКА.

«БУДЕМО ВЧИТЕЛЯМИ!»

— Так вирішили п'ятикурсники історичного факультету після проходження педагогічної практики.

Сергій Бериндя, Наталка Руденко, Микола Дмитров, Володимир Карадимов, Володимир Шендеревський цієї осені проходили педпрактику у школі №37. Доцент кафедри загальної історії І. В. Завалялова та методист кафедри педагогіки доцент Г. П. Гребінна так розповіли про першу спробу педагогічної майстерності студентів істориків:

— Майбутні педагоги — відзначаються творчим відношенням до роботи. Уроки, додаткові заняття, екскурсії, захоплюючи походи по місцях історії нашої країни — все це в повній мірі розкриває перед школярами минуле та майбутнє нашої Батьківщини.

Але історія для дітей —

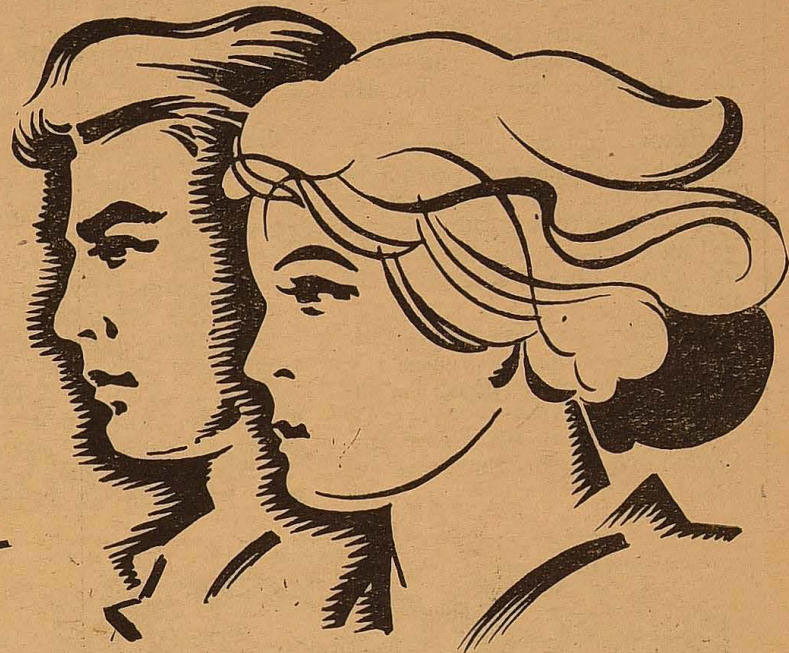
це не тільки цікаві книги та захоплюючі розповіді, це й Білгород-Дністровська фортеця, де були на екскурсії з практикантом Сергієм Бериндею школярі, і секція фехтування, яку вів молодий педагог, кандидат в майстри спорту Володимир Карадимов, виставка дитячих робіт з історії в бібліотеці імені Гайдара, куди завітали разом з студенткою Наталкою Руденкою учні школи №37.

— Що було у вашій практиці самим складнішим, — запитав у студентів.

— Найскладнішим? Мабуть, це був останній урок... Допитливі дитячі очі дивились на нас і без слів говорили: «Ми на вас чекаємо»...

Отже, п'ятикурсники вирішили. «Після захисту дипломних робіт йдемо до школи».

Л. СЕРПНЕВИЙ.

«ФАКЕЛ»

Наш студентський будівельний загін «Факел» фізичного факультету ОДУ цього року працював в Ворошиловградській області на будівлі житлового 16 квартирного будинку. У вихідні дні ми разом з робітниками шахтобудівельного управління, де працював наш загін, проводили спільні культурні заходи. Відбулися екскурсії по місцям бойової слави, у місто Краснодар.

Бійці загону прочитали 35 лекцій перед шахтарями, дали чотири концерти, провели спортивні змагання.

Велика робота на будівлі житлового будинку та політико-виховна робота були відана

чені Почесними грамотами Ворошиловградського обкому комсомолу, Перевальського райкому ВЛКСМУ та шахтобудівельного управління.

Лідерами соціалістичного змагання, яке розгорнулося серед бійців загону, стали М. Горон, В. Соловйов, П. Отрошенко, В. Тумко, В. Ковваленко, В. Кудашов, В. Віта. Треба відзначити працю комісара загону А. Ковалова та лікаря загону студента медичного інституту В. Макарова.

Третій трудовий — позаду, але він назавжди залишиться у нашій пам'яті як перевірка сил молодих.

Р. ПАНТІЯ,
командир загону.

«ДЖЕРЖИНЕЦЬ-81»

По підсумках соціалістичного змагання серед студентських будівельних загонів ОДУ загону «Держинець-81» присуджено 1 місце.

«Надійне те, що збудовано нами!» — на цей заклик комітету комсомолу ОДУ з великим ентузіазмом відгукнулись студенти юридичного факультету і включились до проведення третього трудового семестру. До складу студентського будівельного загону «Держинець-81» ввійшли відмінники навчання, активісти громадської роботи.

Будівельний загін працював у м. Первомайську Ворошиловградської області. Хлопці віднеслись до поставленого завдання з великим ентузіазмом та комсомольським запалом. Нами освоєно 135 тисяч карбованців капіталовкладень, що склало 135 процентів будівельних робіт.

Але наполеглива праця на будівництві житлових будинків не була єдиною метою комуністів та комсомольців. Велику допомогу надали студенти дитсадку №3 шахтобудівельного управління м. Первомайська, школі №8. Шкільна бібліотека поповнилась багатьма цікавими книгами. Студенти зібрали і здали державі 6 тонн металобрухту, 60 кілограмів лікарських рослин.

За ударну працю керівники шахтобудівельного управління вручили вдячний лист ректору університету.

Бійці загону «Держинець-81» показали себе гідними звання комуніста та комсомольця, зробивши свій внесок у перетворення в життя рішень XXVI з'їзду КПРС.

П. ЗАДЕРНОВСЬКИЙ,
командир загону

ПРАЦЮВАТИ І ЗАХОПЛЮВАТИСЬ

Коли нас питають: «Хто ви?» — ми відповідаємо так: «Формально — біологи IV групи, IV курсу. Але ми група ім. XXVI з'їзду КПРС. Група передова, отже — особлива. Чим же? Активістами, невгамовним прагненням стати завтра чудовими фахівцями, комсомольським запалом, що відчувається в усьому в житті колективу. А це життя має свій індикатор — рівень навчання, котре і робить на-

шу групу групою відмінників.

Слідкуючи за студентськими листами в газетах і в журналі «Студентський меридіан», ми іноді читаємо, що студенти вузів сьогодні нерідко збавляють темпи свого навчання. Причин багато: і часу замало, щоб добре навчатись (а інформація зростає в геометричній прогресії), і якість викладання лекцій залишає деякого бай-

СПРАВИ ТВОЄЇ ГРУПИ

З ВОГНИКОМ

Гармонійно розвиненим, внутрішньо красивим, духовно багатим і високоморальним — таким хочеться бачити сучасного студента, людину майбутнього. І тому формування в ньому цих внутрішніх якостей особистості — завдання №1, що стоїть перед колективом. Комсомольські збори, проведені в I групі III курсу на тему «Підсумки та завдання на новий навчальний рік», показали, що в нашій групі студенти в основному наближаються до поняття «особистість». Бо група — прекрасний загін комуністів, (а їх у нас 10) і комсомольців (16). Актив групи постійно турбується про те, щоб не було пропусків на заняття, щоб кожний добре і вміло вчився, приносив посильну практичну користь державі. І вона вже є сьогодні.

Група, перша за все, являється базою Жовтневого РОВДу по роботі з «важкими» підлітками. На два студенти — один «важкий». Юристи активно допомагають перевиховувати їх в школах, ЖЕКах, училищах, на заводах. Це для нас той вид практики, що безпосередньо пов'язаний з майбутньою спеціальністю. І тому студенти намагаються віддаватись їй по-справжньому. Всі комуністи — активні слухачі школи молодого комуніста, 7 ком-

сомольців — слухачі школи молодого лектора. Вже в цьому році Пація Міраб, наприклад, прочитав в колгоспі, на фабриках та заводах 10 лекцій, Олена Сербина — 6, весь лекторський колектив — 70. Основна кількість групи — учасники гуртка карного права, процесу (18 осіб).

На високому ідейно-виховному рівні проходить в групі ідеологічна робота, адже тут діє свій партактив. На чолі з нашим куратором Н. А. Мірошніченко ми організуємо змістовні, насичені політінформації та доповіді про міжнародне становище, про наші виховні справи в світлі рішень XXVI з'їзду КПРС, а цікаві диспути з питань філософії, політики, культури, історії допомагають кожному студенту глибше засвоювати марксистсько-ленінське вчення та багату світову культуру. Так, надовго запам'ятається нам творча бесіда про інтернаціональне виховання молоді, в якій жваву участь взяли і зарубіжні студенти, котрі навчаються в групі. Нещодавно активісти запросили в групу студентів-філологів і вийшла надзвичайно корисна, цікава дискусія на тему: «Значення дискурсу слова в роботі юриста».

Для кожного активіста, (а в групі можна сказати, — всі активісти) важливо жити і діяти за таким принципом: жодного дня — без корисної справи! Щось та зроби: допоможи випустити стінку газету, спрямуй життя «важкого» учня на правильний шлях, підготуй цікаву доповідь для політгоди, напиши прекрасний реферат і курсову для гуртка НСТ, допоможи закінчити будівництво нового гуртожитку, організуй зустріч з ветеранами Великої Вітчизняної війни і т. д. Активісти не чекають, щоб хтось за них робив — вони самі знаходять потрібну роботу, не уявляють без неї свого життя. І тому мені дуже хочеться назвати деякого з них. Це: В. Петько (комсорг групи, член КПРС), Т. Іваненко (профорг), Л. Самойленко (оргсектор), О. Рубанов (політсектор), Г. Олійник (староста курсу, член КПРС), В. Омельчук (заступник парторга студентського партбюро), С. Коломієць (член профбюро факультету, член КПРС), А. Бондар (секретар бюро КСМ курсу, член КПРС) та багато інших. Про кожного можна чимало хорошого сказати. Це ті люди, які вміють працювати з вогником, які відчувають себе господарями життя, бо будують його. Саме тому група посідає I місце на курсі.

В. ЛЮТИЙ,
староста I групи,
III курсу юрфаку.

дужим до предмету, і не той фах, можливо, обрав, і т. д. Наші студенти такі питання часто обговорюють і приходять до висновку, що навчальні програми, і справді, ускладнюються сьогодні, вимагають особливого підходу до них — нового в методологічному розумінні, якого ще не було навіть вчора. Бо хіба не секрет, що численні студенти на своє завдання — швидко оволодівати вмінням швидко навчатись — дивляться ще очима вчорашніми: так, мовляв, раніше було — і було добре. («Від сесії до сесії... або Тихіше їдеш — далі будеш»). А сьогодні, бачте, вже неможливо вчитись зовсім.

Нічого подібного, друзі, — вчитись можна, коли це вам надзвичайно цікаво! От в нашій групі, до прикладу, не тільки майже всі відмінники, а і майже всі — сімейні. І всі встигають — та ще й які! Нещодавно обговорили думки академіка Д. С. Лихачова,

відомого дослідника древньої руської літератури про те, що навіть найвідсталіші народи мають мозок «на три Оксфордських університети» і що слабке навантаження наших творчих зусиль не розвиває, а руйнує їх. Звідси — всякі порушення дисципліни, меланхолія, депресія, невміння володіти собою, і, звичайно ж, — по-справжньому працювати.

А завзятому колективу такі негативні явища не загрожують. Труднощів багато, це так, але як чемпіон, котрий долає вершину, не буде скаржитись, що вона занадто висока і невіддатлива, так само і студент повинен прагнути висоти в навчанні — і не дивлячись ні на що!

В нашій групі активісти виконують багато громадських доручень, добре навчаються, захоплено готують в науковому гуртку реферати і доповіді, активні фурканти при кафедрі фізіології людини і тварин. Ось студентка

Аграфена Передерій — відмінниця в навчанні, прекрасний комуніст, комсорг курсу, профорг групи, молодий вчений, активіст ГПП. Чимало хорошого можна було б сказати про Світлану Гунько, котра вміє віддаватись громадській роботі з великим піднесенням; і наукову групу ву стінгазету «Це цікаво!» випускає на вищому рівні і організовує в плані громадсько-політичної практики танцювальний колектив на факультеті. Або староста Олена Щегельська — багаторайонний активіст. Так і всі інші студенти.

Ні, друзі, коли по-справжньому горіти, то не вистачає часу на зайві розмови про цікаві чи не цікаві лекції, про те, як раніше вчилися, і т. д. Треба захоплюватись навчанням, культурою, красою життя і мрії, що збуваються, — і все стане на свої місця!

І. ТИМОФЕЄВ,
комсорг групи
ім. XXVI з'їзду КПРС.

КОМСОМОЛЬСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ ОДУ В ЦИФРАХ І ФАКТАХ

На обліку в комсомольській організації ОДУ — більше 6000 чоловік.

В університеті 12 Ленінських та іменних стипендіатів, більше 600 відмінників навчання.

Економічний ефект від впровадження наукових розробок студентів в 1981 році склав 320 тис. карбованців. Рекомендовані до впровадження 56 дипломних робіт випускників.

Майже всі студенти університету взяли участь у всесоюзних конкурсах з проблем суспільних наук; 19 стали лауреатами Республіканського і Всесоюзного турнірів.

Студентський будівельний загін ОДУ нараховує в своїх лавах 865 чоловік. За роки Х п'ятирічки освоєно більше 7,5 млн. карбованців капіталовкладень. В першому році Х п'ятирічки освоєно 2,1 млн. карбованців.

В університеті працює 5 комсомольських педагогічних загонів, в яких беруть участь 160 комсомольців.

В 1981 році студентською лекторською групою прочитано 3200 лекцій.

За велику роботу по підготовці і проведенню культурної програми Ігор XXII Олімпіади комсомольська організація Одеського держуніверситету нагороджена Почесною грамотою ЦК ВЛКСМ.

У новому читальному залі студентської бібліотеки. Тут до послуг студентів є різноманітна література, енциклопедія, словники та наукова література. Студенти мають змогу самі підібрати необхідні книжки.

Співробітники бібліотеки та читального залу — це досвідчені спеціалісти. Вони готують тематичні підбірки до лекцій та семінарських занять. В цьому велика заслуга завідувачки нового читального залу Тетяна Василівна Севрук.

На знімку: студенти II курсу філологічного факультету (російське відділення) комсомолки Людмила ЛАВРЕНЬОК та Наталка ЛЕНСЬКА в новому читальному залі. Фото М. Рижак.

Скільки днів у році?

Перед вами — звичайний календар. Сотні його аркушів ви поступово перегортаєте, дізнаєтеся про тривалість дня, про час сходу і заходу Сонця. І напевно, не кожний задумається над історією такого своєрідного щоденного підручника людини. Тим часом він має довгу і складну біографію.

Вже перші спостереження за небесними тілами породили науку астрономії, а разом з нею і правили обчислення днів, місяців, років, тобто все те, що називається календарем. Першою мірою часу є доба, тривалість якої зумовлена повним обертанням Землі навколо своєї осі. Другою мірою є місяць. Його тривалість пов'язана з повним обертанням Місяця навколо Землі. І, нарешті, третьою мірою є рік, протягом якого Земля робить повний оберт навколо Сонця.

Складною була календарна система у стародавньому Єгипті, Вавілоні, Греції, Китаї, Корей, Японії. Сучасний календар бере початок з часів старого Рима. Так він мав 365 днів — на 6 годин 11 хвилин та 14 секунд менше тропічного або астрономічного, тобто (як ви вже знаєте) проміжку, протягом якого Земля робить повний оберт навколо Сонця. За чотири роки різниця сягала 24 години 44 хвилини і 56 секунд. Тому до кожного четвертого року почали додавати один зайвий день, щоб зберегти календар від майбутніх помилок і погодити його з сонячним роком.

Юлій Цезар та його наступник імператор Август встановили тривалість місяців, яка існує до нашого часу. Роки, до яких додавали один день (в лютому), стали називатись високосними (від латинського слова «бісекстиліс», що означає рік, який містить місяць з незвичайним числом днів). Юліанський календар існує й досі. Тільки ми його називаємо старим стилем.

У календарі, як ви помітили, позначається і літочислення. Воно раніше велося у різних народів по-різному: або від історичної події, або від легендарної особи. Так, у 284 році н. е. римським імператором було проголошено Діоклетіана. І тоді ж на честь його встановили еру Діоклетіана. І ось, коли після цього минуло 248 літ, вчений монах Діонісій Малий, скіф за походженням, запропонував вести літочислення від «Різдва Христового», хоча ні він сам, і ніхто інший не мали ніяких наукових матеріалів про існування так званого сина божого.

Не наводячи ніяких доказів, він оголосив, що Ісус Христос народився 532 роки тому 25 грудня. Отже, наступний рік треба вважати 533-м «від Різдва Христового». З того часу і розпочали літочислення за новою ерою.

Хоча Діонісій Малий вдався до міфічної дати «від

Різдва Христового», але само по собі число 532 походить від наукових спостережень стародавнього грецького вченого Метона. Число 532 є добуток від множення 28 на 19. Треба відмітити, що ці цифри не випадкові, бо через кожні 28 років числа місяців припадають на ті ж самі дні тижня. Наприклад, у 1966 році всі числа місяців припали на ті ж самі дні тижня, що були і в 1938 році. Ця збіжність називається колом Сонця.

Число 19 пов'язано також з цікавим моментом. По закінченні 19 років ті ж самі фази Місяця — новомісяччя і повномісяччя — з'являються в ті ж самі числа. Наприклад, у 1966 році певні фази припали на ті ж самі числа, що були в 1947. Ця збіжність називається колом Місяця. Число 532 було зручне і для різних церковно-календарних розрахунків, зокрема для встановлення дня релігійного свята пасхи.

Слід відмітити, що встановлена ера «від Різдва Христового» є абсолютною фікцією, вигадкою, а обчислення часу за Діоклетіаном мало свої переваги, бо воно велося від історичної особи. З історичною особою пов'язаний також і юліанський календар. Правда, він перевищував тривалість тропічного року на 11 хвилин і 14 секунд.

Спробуємо полічити ці хвилини і секунди. Через кожні 128 років астрономічне рівнодення буває на одну добу раніше, ніж передбачено календарем. Створюється розбіжність з сонячним роком на один день. Цю розбіжність хотілося ліквідувати.

У 1576 році італійський астроном Луїджі Ліліо запропонував римському папі Григорію XIII проект календарної реформи. На той час не точне обчислення часу становило вже 10 днів. Юліанський календар визнали незадовільним, і його замінили григоріанським. Було вирішено після четверга 4 жовтня 1582 року вважати п'ятницею 15 жовтня того ж року. Папським декретом цей календар було негайно впроваджено в життя майже у всіх країнах, де сповідували католицьку віру: Італії, Іспанії, Португалії, Польщі, Франції. Російське православ'я негативно поставилося до італійського нововведення.

Тільки після Великої Жовтневої соціалістичної революції, яка відокремилася церкву від держави, григоріанський календар одержав в Росії визнання. Його впровадили декретом Ради Народних Комісарів з 1 лютого 1918 року за підписом В. І. Леніна. Різниця уже становила 13 днів, а тому замість 1 лютого 1918 року стали вважати 14 лютого.

Кілька прикладів переведення. Переяславська Рада, яка завершила історичний акт воз'єднання України з Росією, відбулася 8 січня 1654

року за юліанським календарем, а річницю цієї події відзначають за григоріанським 18 січня, бо помилка юліанського календаря досягла тоді 10 днів.

Володимир Ілліч Ленін народився 10 квітня 1870 року за юліанським календарем, а річницю його народження відзначають за григоріанським 22 квітня, бо помилка юліанського календаря уже становила 12 днів.

Велика Жовтнева соціалістична революція відбулася 25 жовтня 1917 року за юліанським календарем, а її роковини ми святкуємо за григоріанським — 7 листопада, бо помилка юліанського календаря досягла 13 днів.

Слід відзначити і те, що середня тривалість року григоріанського календаря перевищує тривалість тропічного року на 26 секунд. Хоча й незначна розбіжність, але вона за 3300 років утворить різницю на одну добу.

Недоліком сучасного календаря є і нерівномірність тривалості місяців і кварталів, відсутність узгодженості між числами місяців і днів тижня.

Радянські вчені та їх колеги з інших країн запропонували декілька проектів реформи. За одним із них рік поділяється на 4 квартали, квартал — на 3 місяці. Перший місяць кожного кварталу має бути по 31 дню, а наступні — по 30 днів.

Кожен календарний рік і квартал починається з неділі, а одні і ті ж дні тижня припадають на одні і ті ж числа року. Кожен місяць має 26 робочих днів, а кожен квартал 91 або однакових тижнів.

Таким чином, чотири однакових квартали мають 364 дні, 365-й день року, після 30 грудня, вважати додатковим днем без числа і назви — Днем миру й дружби народів.

У високосному році 366-й день, після 30 червня вважати додатковим днем без числа і назви (Днем всевітньої молоді).

Проект єдиного всевітнього календаря був схвалений представниками більшості країн світу і Економічною та Соціальною Радами Організації Об'єднаних Націй. Однак Сполучені Штати Америки висловились проти його введення на тій підставі, що пересування неділі не збігатиметься, мовляв, з «воскресінням Ісуса Христа», тобто з першим днем релігійного свята пасхи...

Великий Жовтень відкрив нову еру в історії людства — еру краху капіталізму і торжества соціалізму. І ми певні, що не християнська легенда буде відправною точкою обчислення часу, а ера Великої Жовтневої соціалістичної революції, епоха будівництва соціалізму і комунізму.

П. ТИТАРЕНКО,
кандидат історичних наук.

ПО ВУЗАХ КРАЇНИ

МОСКОВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Дипломи Почесного гостя — професора Московського університету вручені двом відомим дослідникам і популяризаторам наукових знань: професору Бернгарду Гржимеку і члену Норвезької академії наук Туру Хейердалу за їх видатний внесок у пізнання і охорону природи.

ХАРКІВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Нещодавно гостями музею історії вузу були студенти університету з м. Галле

(НДР). Вони з великим інтересом познайомились з історією ХДУ і його сьогоденням.

СІМФЕРОПОЛЬСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«За мир і солідарність» — під таким девізом у Сімферополі прийшов традиційний місячник піонерів та школярів. Гостями учнів стали студенти з Афганістану, Кампучії і Куби, які навчаються в Сімферопольському університеті.

В ці дні у кримських школах проходять мітинги солідарності з народами Анголи, Сальвадору і Афганістану.

ТАЄМНИЦІ СКІФІВ

Новітні розкопки археологів засвідчили, що скіфи мали звичку закладати у свої поховання борони, сівалки, карданні вали та інший реманент — до бульдозера включно.

МІРАЖІ

На одній бензозаправочній станції на початку Сахарі мандрівник прочитав напис: «Заправляйтесь тут, всі інші — міражі!».

БЕЗГРАМОТНА КІНОЗІРКА

Стаття про кар'єру голлівудської зірки робиться за такою схемою:

Вона перемогла на конкурсі краси.

Її запросили в Голлівуд. Про неї заговорили газети. Вона набула світової слави.

Вона збирає газетні статті про себе.

Вона вчиться читати...

НА ВЕСЕЛІЙ ХВИЛІ

ОБОЙМА ІМЕН

Пабло Пікассо знають усі. Проте, мабуть, не всі знають повний набір його імен. Ось як звати видатного майстра пензля: Пабло Дієго Хуан Франціско де Паула Хуан Непомукано Кріспін Кріспіано де ла Сантісіме Трінтадо Руїз і Пікассо.

Редактор В. НІКОЛАЄВ.

ПИШІТЬ НАМ:

270000, Одеса-центр, вул. П. Великого, 2, держуніверситет, редакція газети «За наукові кадри».

ЗАХОДЬТЕ:

Одеса, вул. Радянської Армії, 24.

ДЗВОНІТЬ:

телефони: міський 23-84-13, внутрішній 841 (з міста 206-841).